

La Corte Constitucional da respuesta a las mujeres desplazadas en Colombia

El 8 de marzo del 2007, Día Internacional de la Mujer, organizaciones de mujeres colombianas, entre ellas la Ruta Pacífica de Mujeres, realizamos en Bogotá el foro "Verdad, Justicia y Reparación" sobre las mujeres víctimas del desplazamiento forzado. Este espacio de debate es uno de los antecedentes con los que contó el Magistrado de la Corte Constitucional Manuel José Cepeda Vargas, para convocar una audiencia sobre este tema, en la que participaron mujeres desplazadas integrantes de la Ruta.

Manifestaciones de la Ruta en Colombia (noviembre 2007).

En las jornadas de 2008 de la Taula Catalana por la Paz y los Derechos Humanos en Colombia, en Barcelona, un funcionario de la oficina del Magistrado Cepeda compartió con las y los asistentes las reflexiones que la Corte venía haciendo en este sentido y anunció la aparición del auto 092 de 2008, en el cual se adoptan medidas tendientes a la protección de los derechos fundamentales de las mujeres desplazadas por el conflicto armado. A través de 13 programas in-

sertados en las políticas públicas ya existentes en Colombia las medidas del auto tienen como objetivo introducir una mirada específica de las necesidades de las mujeres en las políticas públicas existentes, el establecimiento de dos presunciones constitucionales que protejan de manera particular a las mujeres desplazadas, así como la protección específica a 600 mujeres que han presentado sus casos individuales a la Corte. Por último, el auto insta a la Fiscalía, instancia encargada de aplicar la Ley de Justicia y Paz por la cual se han tramitado procesos de los paramilitares, a indagar sobre las prácticas de violencia sexual. Para las organizaciones de mujeres que trabajamos en procesos de formación y acción para la reivindicación de los derechos de las mujeres, entre ellos, de las mujeres desplazadas por el conflicto armado, este pronunciamiento de la Corte, de obligatorio cumplimiento para el gobierno colombiano, es un paso adelante en la exigencia de decir No a la Guerra, No en nuestro Nombre y reivindicar que el Cuerpo y la Vida de las Mujeres no es botín de guerra. En esta labor de reivindicación del Estado Social de Derecho para las y los colombianos, las organizaciones de mujeres y el movimiento social en general avallan la instancia de la Corte Constitucional, como máximo escenario que vela por el cumplimiento de la Constitución Política de Colombia del año 91. Porque antes que reformas a la Constitución, requerimos la aplicación y el desarrollo de esta.

Ana Milena González
Representante de la Ruta Pacífica de las Mujeres (Colombia)

La llarga espera dels sahrauís

El conflicte del Sàhara Occidental, com ha dictaminat l'ONU, es tracta d'una descolonització mal resolta i, per tant, se li reconeix el dret a autodeterminar-se. Bona part de la zona del Sàhara Occidental, però, es troba sota control marroquí. El Marroc, que considera que la zona li pertany històricament, va organitzar al 1975 la Marxa Verda, on milers de marroquins, civils i militars, es van desplaçar a la zona del Sàhara per ocupar-la. En aquest punt va esclatar l'enfrontament entre l'exèrcit marroquí i els sahrauís, que encara avui no s'ha resolt i que continua més encallat que mai. Alguns sahrauís van quedar-se, però molts van fugir i van instal·lar-se temporalment en camps de refugiats a Tinduf (Algèria) on, després de 33 anys, encara continuen i on té la seu el govern a l'exili de la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD).

Al 1991, en un intent de resolució del conflicte, es va pactar un alto al foc que contemplava la realització d'un referèndum per la zona del Sàhara, incloent l'opció de la independència pels sahrauís. Per bé que les dues parts implicades van acceptar els acords, el Marroc sempre ha evitat la realització del referèndum. Mentrestant, i des de l'exili, el Front Polisarió (representant dels sahrauís) continua reclamant el dret del poble sahrauí de decidir el seu destí.

El conflicte del Sàhara Occidental destaca pel fracàs de la comunitat internacional per fer complir la legalitat internacional. Al 1975 el Tribunal de Justícia de l'ONU va dictaminar el dret del poble sahrauí a l'autodeterminació. Des d'aleshores, tot i les diferents resolucions que han reconegut aquest dret, no s'ha aconseguit aplicar mai.

Vista de la wilaya ("assentament") d'Smara, a la zona dels camps de refugiats de Tinduf (Algèria).

Qui ha de garantir l'aplicació del dret internacional és la comunitat internacional, però països com França i Estats Units tenen en el Marroc un gran aliat geoestratègic. Interessos que els mouen a impedir sistemàticament tota resolució que obligui al Marroc a reconèixer el dret del poble sahrauí.

Un cop més la legalitat internacional és paper mullat, només aplicable quan va de la mà dels interessos dels estats poderosos. Si, en canvi, va en la direcció oposada, 33 anys de conflicte no resolt ens mostren les conseqüències.

Núria Tatger
Solidaris amb el Poble Sahrauí
Lliga dels Drets dels Pobles

Quan un carnet d'identitat significa la diferència entre la guerra i la pau

Quan comencem a circular per la ciutat es fa evident la manca d'aquella munió de cotxes vermells i verds que sempre omplen els carrers d'Abidjan (al Sud de Costa d'Ivori). "Els taxistes estan en vaga. El carburant ha pujat més d'un 50%. Abidjan està paralitzat: escoles, hospitals, fins i tot Ministeris, tot tancat", afirma el meu acompanyant. Un comerciant m'explica que Soror, el cap rebel, ha estat nomenat Primer Ministre del president Gbagbo per ocupar-se del desarmament i de la identificació dels electors, "però la realitat és que Soror i Gbagbo han fet un pacte de repartiment de poder. I les Forces Nouvelles que comanda Soror no tenen intenció de desmantellar-se sense saber el resultat de les eleccions". Un responsable d'una ONG m'assegura que aquestes eleccions no poden ser mai transparents. I explica perquè: "Més de tres milions de persones no tenen identificació, i el SAGEM, l'organisme francès encarregat de l'acreditació, tot just s'ha posat aquest mes de maig a iniciar la identificació. És impossible que l'acabin per novembre. Però això no importa a Gbagbo, perquè els qui no tenen targeta d'identitat són gent del nord i de l'oest, votants d'Alassane Dramane Ouattara, primer ministre en època de Boigny i d'Henri Konan Bedie,

successor de Felix Houphouët Boigny i que ha estat president de la Costa d'Ivori dos cops". Segons un altre membre d'una ONG, "només es tracta d'un joc de poder entre l'oligarquia governant des de la descolonització. I mentre, la dona de Gbagbo domina el parlament i els seus esquadrans de la mort treuen del camí a la presidència opositors i premsa, malgrat les acusacions continuades de l'ONU". "La realitat —explica una infermera— és que un sac d'arròs que fa un parell de mesos costava 11.000 CFAS ara en costa 20.000. La gent volem estabilitat, i refusem la guerra. Però Gbagbo té tots els mitjans de l'estat al seu servei per guanyar les eleccions, i els altres candidats hauran d'esperar a les eleccions parlamentàries per intentar fer-se un lloc dins del govern. A més les Forces Nouvelles estan dividides. Molts caps rebels reben diners a canvi de la reinserció, però no deixen les armes. Altres s'han negat a donar les armes, perquè consideren el procés poc transparent i il·legítim. Soror està solucionant les dissensions internes amb execucions sumàries". A tot això, a 4 mesos de les eleccions, 3 milions de persones resten per identificar. Més de 700 mil desplaçats que no poden anar al seu lloc de naixement per fer la identificació, més de 300 mil majors de 13 anys que després de 5 anys de conflicte no han estat mai identificats. I les armes segueixen en mans de les Forces Nouvelles. I, per tant, la certesa que la diferència entre la guerra i la pau el 30 de novembre pot estar en un carnet d'identitat és quelcom que tothom veu molt i molt clar.

Àlicia Gili Abad
Directora de la Fundació Akwaba des de Bouaké
26 de juliol del 2008

DNI d'una dona ivorenca

Et recomanem

X Fòrum dels Drets Humans de Cooperacció

Gènere i Relacions Internacionals:
La Cooperació Internacional en les relacions Nord-Sud i la situació de les dones

Del 6 al 8 de novembre de 2008. Museu Marítim de Barcelona
Aquest any és el 60 aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans i per celebrar-ho hem preparat el nostre desè Fòrum dels Drets Humans (DDHH) de forma molt especial. Enguany volem fer un repàs de la situació dels Drets de les Dones, els avenços aconseguits i els reptes pendents. En concret, volem aprofundir en el debat sobre Gènere i Relacions Internacionals, en la situació de les dones al Sud i al Nord, 13 anys després de la IV Conferència Mundial de la Dona de Beijing.

Les diferents taules que hem preparat pel X Fòrum dels DDHH comptaran amb la presència de reconegudes sociòlogues, especialistes en gènere i feministes, com ara: Yakin Ertürk, Relatora Especial de Naciones Unidas per a la Violència contra les Dones; Verena Stolcke, catedràtica d'antropologia de la UAB; Marta Selva, directora de l'ICD; Zohra Koubia, de l'Associació Forum des Femmes d'Al-Hoceima - Rif (Marroc) o Jules Faulquet, responsable del CEDREF.

Com a novetat d'aquest any, les jornades del Fòrum de DDHH inclouen la celebració d'un **Networking Brunch**, un espai de diàleg i intercanvi on puguin establir-se contactes entre les/els participants amb les/els ponents del Fòrum. D'aquesta manera, es pretén facilitar la possibilitat d'establir xarxes de treball d'àmbit internacional.

Ja podeu inscriure-us des de la nostra web (places limitades): www.cooperaccio.org

Cartell del X Fòrum de DDHH.

VIII Jornades Fundació Akwaba

Creant barri: art, educació, desenvolupament comunitari
22 de novembre de 2008. Biblioteca Tecla Sala (Hospitalet)
<http://fundacioakwabacreantbarri.blogspot.com/>

Aquest any la Fundació Akwaba ha volgut dedicar les seves jornades a promoure el respecte cap als drets humans, així com actituds i comportaments de vida basats en la pràctica de la convivència pacífica a través de l'ús de l'art com a mitjà de transformació social, tot treballant en xarxa amb els actors socials del barri Collblanc-La Torrassa.

Les jornades estan obertes a tothom: a gent del barri, i a gent de fora del barri, i a gent de més lluny. Comptem amb la col·laboració de la contrapart de la Fundació Akwaba a Costa d'Ivori, que compartirà amb tots els assistents la seva utilització de l'art com a eina de construcció de cultura de pau i com un element clau en el procés de reconstrucció postbèlica que s'està donant avui en aquest país africà.

Al llarg del dia tindran lloc taules rodones i tallers: Europa i Àfrica en imatges, Receptari, Hi havia una vegada... El barri en un minut, Street Basket: Drets humans a ritme de Pilota i Micrófon Obert. Activitats que permetran l'intercanvi d'experiències i de reflexió sobre la utilització de l'art com element de transformació.

Street Basket a Costa d'Ivori.